

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

IZR

Evidence přirozené plemenitby

Podklady pro školení

Říjen 2011

Asociace
soukromého zemědělství ČR

1. Principy evidence přirozené plemenitby na Portálu

1.1 Základní principy

Evidence přirozené plemenitby (EPP) se provádí při „volném“ působení býka ve stádě. Při výpočtu plemenné příslušnosti se vychází z předpokladu, že otec se na plemeni potomka podílí stejným dílem jako matka.

Včasné a správné hlášení EPP je v zájmu chovatele, a to ze dvou hledisek:

1. **Plemenářské hledisko** - při hlášení narození je chovatel povinen vyplnit matku telete, automaticky je vypočteno plemeno telete a vyplněno do průvodního listu skotu (PLS), pokud
 - a) systém najde záznam o provedené inseminaci a pozitivní zkoušce na březost, nebo
 - b) je nahlášeno působení plemeníka ve stádě, kde se matka telete pohybovala v rozmezí – 285 (+/- 10) dní od narození telete.
Předpokladem uznání původu z hlášení EPP je, že nedochází k prolínání inseminace a přirozené plemenitby v období 275 až 295 dní před otelením.
2. **Finanční hledisko** – vazba na dotace (Top-up, platba na dojnice – stanovena plemena, která nemohou být dojná).

Výhody hlášení EPP v rámci Portálu farmáře jsou následující:

1. EPP funguje jako **on-line evidence**, tj. **provedené změny se promítají okamžitě**, není nutné čekat na jejich zpracování.
2. **EPP je navázáno na stájový registr v rámci Portálu farmáře**, tj. založím-li si stádo plemenic odpovídající jedné stáji v rámci stájového registru, značně si tím usnadním práci.

Důsledek nehlášení EPP – pokud neprovádím inseminaci a nedoplňuji původ skrze hlášení *Doplnění původu do ÚE*, pak nehlášení EPP má za následek, že narozená zvířata budou jen s polovičním uznaným původem – tedy budou mít X50 v plemeni. Doplnění původu v pozdější době může být komplikovanější a nemusí se zdařit (např. může být vyžadován test paternity).

1.2 Modelové situace

Základní situace vznikající v praxi v rámci PP lze rozdělit takto:

1. **Jedno stádo s jedním býkem** v rámci jednoho hospodářství (CZ)
 - Ideální využit k hlášení EPP Portál farmáře.
 - Spadá sem rovněž situace, kdy se ve stádě býci střídají a mají mezi sebou odstup min. 21 dnů.
2. **Jedno stádo s dvěma býky stejného plemene** (tzv. „harémový chov“)
 - Lze využít k hlášení EPP Portál farmáře.
 - V ústředním registru plemeníků je zaregistrován virtuální plemeník produkující směsnou dávku semene nebo se použije tzv. „univerzál“, tj. býk na

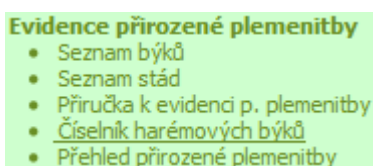
konci příslušného registru s číslem UZ 0000000 (např. 998-95 pro plemeno aberdeen angus apod.), který zajistí **správné plemeno**, ale ne již konkrétního otce.

3. Jedno stádo s dvěma býky různého plemene

- Nelze využít k hlášení EPP Portál farmáře.
- K zajištění původu je nutné použít hlášení *Doplnění původu do ÚE*, provedené současně s hlášením o narození telete. V rámci Portálu farmáře lze provést dohlášení původu ve stájovém registru současně s hlášením narození telete.

2. Kde to v systému najdu?

V levém menu Integrovaného zemědělského registru (IZR), v části „Evidence přirozené plemenitby“.

3. Jak evidovat přirozenou plemenitbu?

Základní postup EPP je následující:

1. Zadáme plemenného býka.
2. Vytvořím stádo.
3. Do stáda přiřadím plemenice.
4. Pracuji se stádem (vyřazuji/zařazuji plemenice, měním býka) a pracuji s býkem (prodlužuji/zkracuji působení býka).

3.1 Zadání býka

Zadání býka provedu pomocí následujících kroků:

1. Kliknu v hlavním menu na „Seznam býků“ a na prostřední obrazovce kliknu na tlačítko „Přidat“.
2. V okně „Nový býk pro přirozenou plemenitbu“ zvolím provozovnu/hospodářství v rámci, které zadávám býka (*mohu zadat i stáj, mám-li býků na CZ více – uvedení stáje však doporučujeme pouze v případě, že býk je vázán právě ke konkrétní stáji a nepoužívám ho v ostatních stájích*). Zadání býka provedu **buď pomocí vložení linie a registru, nebo pomocí čísla UZ**.
3. Ke správnému výběru si mohu pomoci klikem na ikonu sešítku (). Tímto se mi zobrazí vyhledávací formulář, kde mohu býka vyhledat dle jednotlivých položek filtru. Zadáme-li položku „jen ve stavu“ = Ano, pak vyhledám všechny býky evidované na zvoleném hospodářství/stáji.
4. Chci-li k vybranému býkovi rovnou zadat stádo, zvolím tlačítko „Uložit a přidat stádo“. Vybraného býka mohu pouze „Uložit“, tj. po navrácení na Seznam býků ho

uvidím zadaného v řádku. Zadaného býka lze smazat ze seznamu tlačítkem „*Smazat*“, ale pouze v případě, že k němu již není přidáno stádo plemenic. Zvolím-li „*Uložit a přidat dalšího býka*“, býk se uloží a nabídne se mi prázdný formulář k zadání dalšího býka.

Poznámka! Pro usnadnění zadávání „harémových býků“ lze použít číselník harémových býků, který je přístupný z menu v části Evidence přirozené plemenitby.

IZR > EVIDENCE PŘIROZENÉ PLEMENITBY > SEZNAM BÝKŮ

Úvodní stránka
Subjekt
Provozovny
Komunikace se SZIF
Komunikace s ČMSCH
Vyhledávání a přehledy
Elektronická hlášení a objednávky
Ostatní
Koně
Stájový registr
Evidence přirozené plemenitby
• Seznam býků
• Seznam stád

SEZNAM BÝKŮ PRO PŘIROZENOU PLEMENITBU

Provozovna	Stáj	Číslo UZ
Přidat		

1 – Býka zadávám pomocí tlačítka „Přidat“.

NOVÝ BÝK PRO PŘIROZENOU PLEMENITBU

Detail býka

Provozovna CZ 31008732 - Rojšín

Stáj -

Linie - registr -

Jméno

Stav Aktivní

Poznámka

Číslo UZ

Plemeno

2 – Nejprve vyberu, k jaké provozovně se bude býk vztahovat.

2 – Býka zadávám vložením linie-registru nebo pomocí čísla UZ. Mohu si ho i vyhledat poklikem na „sešítek“.

Uložit Uložit a přidat stádo Uložit a přidat dalšího býka Smazat

Vyhledávání

Linie num

Linie Alf

Registr

Jméno

Jen ve stavu Ano

Vyhledat Storno

3 – Zobrazí se mi vyhledávací formulář. Býky evidované na CZ najdu spuštěním vyhledávání při vyplnění kolonky „jen ve stavu“ ANO.

3 – Býka vyberu klikem na faječku.

Výběr	Linie num	Linie Alf	Registr	Číslo UZ	Plemeno	Datum přisunu	Stáj	Datum odsunu
☒	497	ZAA	779	CZ000665847031	G100	31.05.2010	01	-

Naposledy použité

Nenalezena žádná data odpovídající Vašemu požadavku.

DETAIL BÝKA PRO PŘIROZENOU PLEMENITBU

Detail býka

Provozovna CZ 31008787

Stáj -

Linie - registr ZAA-779

Jméno SUPERIOR ZDB

Stav Aktivní

Poznámka

Číslo UZ CZ000665847031

Plemeno G100

Uložit Uložit a přidat stádo Uložit a přidat dalšího býka Smazat

4 – Po zadání býka kliknu na „Uložit a přidat stádo“ nebo „Uložit a přidat dalšího býka“.

3.2 Zadání stáda

Postup zadání stáda je následující:

1. Stádo mohu přidat dvěma způsoby:
 - a. **„Založení přes býka“** – kliknu-li u vybraného býka na tlačítko „Uložit a přidat stádo“ dostanu se na formulář, kde zadávám plemence do stáda k tomuto býkovi. Editovatelná je pouze část formuláře „Detail stáda“. („Detail provozovny“ je editovatelný pouze po kliknutí na „Uložit stádo“ a poté na „Upravit stádo“.)
 - b. **„Založení ze seznamu stád“** – na formulář zadávání stáda se dostanu z hlavního menu poklikem na „Seznam stád“ a tlačítko „Přidat“. Zde musím zvolit hospodářství/stáj a vybrat býka, který byl k hospodářství (stáji) založen v seznamu býků.

POZOR! Stáj u stáda vyplňuji jen tehdy, pokud dané stádo plemenic odpovídá stáji ve stájovém registru nebo je její podmnožinou. Jinak nechám stádo navázané pouze na číslo hospodářství.

2. V detailu stáda si ho pojmenuji a zadám období platnosti stáda. Poté kliknu na tlačítko „Přidat plemence“.
3. Objeví se mi seznam všech plemenic evidovaných k datu počátku platnosti stáda na hospodářství/stáji. Plemence vybírám „faječkou“ před řádkem, vybrané řádky s plemenicemi jsou žluté. Mohu také vybrat všechny plemence na hospodářství/stáji jedním klikem. Výběr plemenic potvrdím tlačítkem „Uložit“. *Poznámka: Plemence mohu doplňovat i postupně.*
4. **Po zvolení plemenic musím odeslat hlášení klikem na tlačítko „Odeslat hlášení“.** Hlášení PP je v ÚE zpracováno on-line, proto se stav stáda okamžitě změní ze stavu „v přípravě“ na stav „evidováno“. Toto hlášení se zobrazí na záložce „Odeslaná hlášení“.

Provozovna	Stáj	Označení
CZ 31008787	-	Stádo 1

Přidat

1b - Ze seznamu stád stádo založím poklikem na tlačítko „Přidat“.

2 – Uvedu detail stáda a kliknu zde.

1b – Vybírám provozovnu/stáj a býka ze seznamu.

Detail provozovny

Provozovna CZ 31008787 - Brloh pod Kletí

Stáj -

Detail stáda

Označení stáda Stádo 1

Stádo od 01.03.2010

Poznámka

Detail býka

Býk ZAA-779, CZ000665847031 (SUPERIOR ZDB)

Stav -

Datum vyřazení -

Uložit stádo Odeslat hlášení Upravit stádo Smazat stádo

Přidat plemence Vyřadit plemence Odstranit plemence Změna býka Prodloužení působnosti býka Zkrácení působnosti býka

PRIDÁNÍ PLEMENIC(E) DO STÁDA

Začátek platnosti stáda 1.3.2010

Konec platnosti stáda 15.7.2010

Ve stádu od 01.03.2010

Uložit Zpět na detail stáda

3 – K vyhledání plemence mohu použít filtr. Mohu také volit datum, od kdy je plemence ve stádu. Po dokončení výběru kliknu na „Uložit“.

	Ušní číslo	Plemeno	Datum narození
☒	CZ000007415 517	G100	17.1
☒	CZ000010824 931	G100	8.1
☒	CZ000010832 931	G100	17.1

3 – Plemence vyberu jejich zafajkováním. Všechny najednou lze vybrat poklikem na „kostičku s faječkou“. „Kostička bez faječky“ výběr všech zase zruší.

DETAIL STÁDA PRO PŘIROZENOU PLEMENITBU

Detail provozovny

Provozovna CZ 31008787

Stáj -

Detail stáda

Označení stáda Stádo 1

Stádo od 01.03.2010

Stav V přípravě

Stádo do 15.07.2010

Detail býka

Býk ZAA-779, CZ000665847031 (SUPERIOR ZDB)

Stav Aktivní

Datum vyřazení -

Uložit stádo Odeslat hlášení Upravit stádo Smazat stádo

Přidat plemence Vyřadit plemence Odstranit plemence Změna býka Prodloužení působnosti býka Zkrácení působnosti býka

Seznam plemenic ve stádu Změny v působnosti býka Plemence k vyřazení/zařazení Odeslaná hlášení

	Ušní číslo▲	Plemeno	Datum narození	Ve stádu od	Ve stádu do	Stav
☐	CZ000007415 517	G100	17.1.1998	1.3.2010		- V přípravě
☐	CZ000010824 931	G100	8.1.2003	1.3.2010		- V přípravě

4 – Odešlu hlášení.

DETAIL STÁDA PRO PŘIROZENOU PLEMENITBU

Detail provozovny
Provozovna CZ 31008787
Stáj -

Detail stáda
Označení stáda Stádo 1
Stádo od 01.03.2010 Stádo do 15.07.2010
Poznámka

Detail býka
Býk ZAA-779, CZ000665847031 (SUPERIOR ZDB)
Stav Aktivní Datum vyřazení -

Uložit stádo Odeslat hlášení Upravit stádo Smazat stádo

Přidat plemence Vyřadit plemence Odstranit plemence Změna býka Prodloužení působnosti býka Zkrácení působnosti býka

Seznam plemenic ve stádu Změny v působnosti býka Plemence k vyřazení/zařazení Odeslaná hlášení

Datum odeslání	Číslo dávky	Datum od	Datum do	Rušíci hlášení	Validní	Hlášení ke stažení
16.8.2010 19:44:42	146	1.3.2010	8.4.2010	Ne	OK	
16.8.2010 19:44:42	147	1.3.2010	7.4.2010	Ne	OK	
16.8.2010 19:44:42	148	1.3.2010	8.3.2010	Ne	OK	
16.8.2010 19:44:42	145	1.3.2010	15.7.2010	Ne	OK	

4 – Stav stáda se změnil na „Evidováno“ a vygenerovalo se hlášení, které lze prokliknout do detailu, nebo uložit.

3.3 Práce s býkem

- V průběhu období platnosti stáda může být **období působnosti býka ve stádě**:
 - prodlouženo** (tlačítko „*Prodloužení působnosti býka*“). Při zadání prodloužení působnosti býka se automaticky vygeneruje hlášení opravné, kde bude uvedeno prodloužení období působnosti býka.
 - zkráceno** (tlačítko „*Zkrácení působnosti býka*“). Při zadání zkrácení působnosti býka se automaticky vygeneruje hlášení, které zruší působnost býka v původním období a zároveň hlášení opravné, které uvede správné období působnosti býka.
- Přehled změn působnosti býka je viditelný na záložce „*Změny působnosti býka*“. Na záložce „*Odeslaná hlášení*“ se ukládají vygenerovaná hlášení.
- Tlačítko „*Změna býka*“ umožňuje u vytvořeného stáda změnit býka. Je však nutné dodržet následující
 - Interval zadání nového býka ke stádu leží mimo interval působnosti původního býka.** Pomocí adekvátních tlačítek mohou nyní upravit interval stáda od-do.
 - Je doporučeno, aby odstup mezi **býky byl minimálně 21 dnů** (*neexistují-li objektivní důvody, které „technologickou“ pauzu vylučují*), jinak hrozí, že nebude uznán původ otce telete a chovatel bude muset hlásit doplnění původu.

DETAIL STÁDA PRO PŘIROZENOU PLEMENITBU

Detail provozovny
Provozovna CZ 31008787
Stáj -

Detail stáda
Označení stáda Stádo 1
Stav Evidováno
Stádo od 01.03.2010 Stádo do 15.07.2010
Poznámka

Detail býka
Býk ZAA-779, CZ000665847031 (SUPERIOR ZDB)
Datum vyřazení -

3 – Tlačítko změny býka.

Uložit stádo Odeslat hlášení Upravit stádo Smazat stádo

Přidat plemence Vyřadit plemence Odstranit plemence **Změna býka** Prodloužení působnosti býka Zkrácení působnosti býka

Zadejte datum prodloužení působnosti býka
31.07.2010 **1a – Zde prodloužím býka.**
Uložit Storno

Zadejte datum zkrácení působnosti býka
1b – Zde zkrátím býka.
Uložit Storno

2 – Přehled změn v působnosti býka.

Seznam plemenic ve stádu **Změny v působnosti býka** Plemence k vyřazení/zařazení

Datum změny	Typ změny	Původní od	Původní do	Nové od	Nové do
16.8.2010 22:27:55	Prodloužení	1.3.2010	15.7.2010	1.3.2010	30.7.2010

nalezeno 1 záznamů, strana 1 z 1 | první | předchozí | další | poslední

3.4 Práce se stádem

Změny plemenic ve stádě mohou být vyvolány:

- Změnami souvisejícími s pohyby v ÚE**, tj. pohyby plemenic z/na hospodářství/stáj – sleduji pomocí záložky „Plemence k vyřazení/zařazení“. Na tuto záložku se načítají:
 - plemenice k vyřazení ze stáda** – v případě odsunu plemenice ze stáda v rámci hospodářství/stáje na jiné hospodářství/stáj v období platnosti stáda.
 - plemenice k zařazení do stáda** – v případě přísunu plemenice na hospodářství/stáj, v rámci které je vytvořeno stádo v období platnosti stáda.

Nabídku mohu přijmout tlačítkem „Vyřadit“, pak dojde k ukončení působnosti plemenice ve stádě k datu odsunu, nebo k zařazení plemenice do stáda k datu přísunu a zároveň vygenerování odpovídajících hlášení. Nabídku odmítnu tlačítkem „Smazat“.
- Změnami nesouvisejícími s pohyby v ÚE**, tj. manuální změny zadané ve stádě mnou samým – provádím pomocí
 - tlačítka „Přidat plemenci“ – **přidá novou plemence do stáda**. Při přidání plemenice se automaticky vygeneruje hlášení, které přiřadí plemenci do stáda ke zvolenému datu.
 - tlačítka „Vyřadit plemenci“ – **vyřadí plemenci ze stáda**. Při vyřazení plemenice se automaticky vygeneruje hlášení, které zruší původní zařazení plemenice do stáda a dále hlášení, kde bude uvedeno zařazení plemenice ve správné období.
 - tlačítka „Odstranit plemenci“ – **úplně odstraní plemenci ze stáda**. Odstranění slouží k úplnému vyřazení plemenice ze stáda (*plemenice byla*

zařazena omylem). Při odstranění plemence ze stáda se automaticky vygeneruje hlášení, které úplně zruší přítomnost plemence ve stádě.

DETAIL STÁDA PRO PŘIROZENOU PLEMENITBU

Detail provozovny
Provozovna CZ 31008787
Stáj -

Detail stáda
Označení stáda Stádo 1
Stádo od 01.03.2010
Stav Evidováno
Stádo do 20.07.2010

2b – Po označení mohou plemenci vyřadit k zvolenému datu ze stáda.

2c – Po označení mohou plemenci ze stáda úplně vymazat.

Stav Aktivní
Datum vyřazení -

Uložit stádo Odeslat hlášení Upravit stádo Smazat stádo

Přidat plemence Vyřadit plemence Odstranit plemence Změna býka Prodloužení působnosti býka Zkrácení působnosti býka

2a – Přidání plemence funguje stejně jako při zakládání stáda.

Plemence k vyřazení/zařazení Odeslaná hlášení

	Plemeno	Datum narození	Ve stádu od
☒	CZ000007415 517	G100 17.1.1998	
☐	CZ000010824 931	G100 8.1.2003	
☐	CZ000010832 931	G100 17.1.2003	
☐	CZ000010836 931	G100 19.1.2003	1.3.2010

1 – Tady najdu nabídku změn vzniklou na základě pohybů v ÚE.

4. Kde si mohu prohlédnout záznam o EPP?

- V části menu *Komunikace s ČMSCH/Hlášení* lze filtrovat podle typu hlášení (mohu zobrazit pouze typ hlášení přirozená plemenitba).
- V části menu *Vyhledávání a přehledy* a v části *Evidence přirozené plemenitby* byl doplněn Přehled přirozené plemenitby. Sestava umožňuje zobrazit za určité období přehled nahlášené přirozené plemenitby s možností filtrování podle hospodářství. Pomocí sestavy mohu rovněž zjistit nahlášenou přirozenou plemenitbu k určitému býkovi (vyplním kolonku linie-registr) nebo určité plemenci (vyplním kolonku UZ plemence). Tiskový výstup tvoří přehled přirozené plemenitby (klikem na tlačítko Tisk přehledu) v členění na jednotlivá hospodářství.
- Na *detailu zvířete* na záložce *Přirozená plemenitba* je přehled hlášení EPP evidovaných ke konkrétnímu zvířeti.